

שבת דף קלב

מילה וכל מכשיריו דוחין את השבת, דברי רבי אליעזר

מנא ליה לרבי אליעזר הא?		
וליכתוב רחמנא בלולב וניתו הנך ונילפו מיניה!	אלא, היינו טעמא דרבי אליעזר: דאמר קרא וכיוס השמיני יחול כשר ערצתו - ואפילו בשבת.	ועוד: מה להנך – שכן אם עבר זמנה בטלה
משום דאיכא למיפרך: מה למילה שכן נכרתו עליה שלש עשרה בריתות.		

קביעה: עד כאן לא פליגי רבנן עליה אלא במכשירי מילה, אבל מילה גופה - דברי הכל דוחה שבת.
שאלה: מנלן?

1. אמר עולא: הלכה. וכן אמר רבי יצחק: הלכה.

קושי: מיתיבי: **מניין לפיקוח נפש שדוחה את השבת - רבי אלעזר בן עזריה אומר: מה מילה שהיא אחת מאיבריו של אדם - דוחה את השבת, קל וחומר לפיקוח נפש שדוחה את השבת.**
ואי סלקא דעתך הלכה, קל וחומר מהלכה מי אתי? והתניא, **אמר לו רבי אלעזר (בן עזריה): עקיבא, עצם כשעורה מטמא הלכה, ורביעית דם - קל וחומר, ואין דנין קל וחומר מהלכה!**

2. אלא אמר רבי אלעזר: אתיא **אות אות**.

קושי: אלא מעתה, תפילין דכתיב בהן **אות** - לידחי שבת!

3. אלא אתיא **כרית כרית**.

קושי: גדול, דכתיב ביה **כרית** - לידחי שבת!

4. אלא: אתיא **גרות גרות**.

קושי: ציצית דכתיב ביה **גרות** לידחי שבת!

5. אלא אמר רב נחמן בר יצחק: דנין **אות כרית וגרות מאות כרית וגרות** - לאפוקי הנך דחד חד הוא דכתיב בהן.

6. ורבי יוחנן אמר: אמר קרא **כיוס** - ביום אפילו בשבת.

קושי: אמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן: אלא מעתה, מחוסרי כפרה דכתיב בהו **כיוס** - הכי נמי דדחו שבת!

תירוץ: ההוא מיבעי ליה: ביום - ולא בלילה.

קושי: האי נמי מיבעי ליה ביום ולא בלילה!

תירוץ: ההוא **מכן שנת ימי** נפקא.

קושי: האי נמי **מכיוס צוותו** נפקא!

תירוץ: אף על גב דנפקא מביום צוותו אצטריכא, סלקא דעתך אמינא: הואיל וחס רחמנא עליה לאתויי בדלות, בלילה נמי ליתי - קא משמע לן.

קושי: מתקיף לה רבינא: אלא מעתה - יהא זר כשר בהן, ויהא אונן כשר בהן!

תירוץ: הא אהדריה קרא.

7. רב אחא בר יעקב אמר: אמר קרא **שמיני**, שמיני אפילו בשבת.

קושי: האי שמיני מיבעי ליה למעוטי שביעי!

תירוץ: שביעי - **מכן שנת ימי** נפקא.

קושי: ואכתי מיבעי ליה, חד - למעוטי שביעי, וחד - למעוטי תשיעי; דאי מחד הוה

אמינא: שביעי הוא - דלא מטא זמניה, אבל משמיני ואילך - זמניה הוא!

קביעה שנדחה התשובה הזאת: אלא מחוורתא כדברי יוחנן.

חיזוק לר' יוחנן ולא רב אחא : תניא כוותיה דרבי יוחנן, ודלא כרב אחא בר יעקב :

תשובה	האי תנא, מעיקרא מאי קא ניחא ליה, ולבסוף מאי קא קשיא ליה?	
קל וחומר הוא ומה צרעת שדוחה את העבודה, ועבודה דוחה את השבת - מילה דוחה אותה. שבת שנדחית מפני העבודה - אינו דין שתהא מילה דוחה אותה?	למה חשב שמיני דווקא	שמיני ינוח - אפילו בשבת נחלציה מות יומת - בשאר מלאכות חוץ ממילה
הדר אמר : וממאי דצרעת חמורה, דילמא שבת חמורה? שכן יש בה עונשין ואזהרות הרבה. וממאי משום דחמירא צרעת היא - דילמא משום גברא הוא דלא חזי?	למה חשב מחלליה אפילו מילה	נחלציה מות יומת - אפילו מילה שמיני ינוח - חוץ משבת

תלמוד לומר כיוס - אפילו בשבת

תשובה 2	תשובה 1	האי תנא, מעיקרא מאי ניחא ליה ולבסוף מאי קשיא ליה?	
דאתי עשה ודחי לא תעשה	דאתיא מקל וחומר ; ומה שבת חמורה - מילה דוחה אותה, צרעת לא כל שכן?		ינוח כסר ערצתו - ואף על פי שיש שם בהרת יקוץ הפסוק כטע הצרעת - בשאר מקומות, חוץ ממילה.
אימר דאמרינן דאתי עשה ודחי את לא תעשה - לא תעשה גרידא, האי עשה ולא תעשה הוא.	הדר קאמר : ממאי דשבת חמירא, דילמא צרעת חמירא? שכן דוחה את העבודה, ועבודה דוחה את השבת!		הפסוק כטע הצרעת אפילו מילה ינוח כסר ערצתו - בזמן שאין בה בהרת

תלמוד לומר : כסר - ואף על פי שיש שם בהרת